Qorti tal-Magistrati (Malta)

Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali

Magistrat Dr. Simone Grech LL.D

Distrett Qormi

Il-Pulizija

vs

Joseph Mary Ebejer

Illum, 22 ta' Lulju 2020

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet imressqa kontra Joseph Mary Ebejer, bil-karta tal-identità numru 91065M, fejn gie akkuzat li:

"talli f' 11.10.2017 u fil-granet u l-gimghat ta' qabel gewwa dawn il-gzejjer

1) *Permezz ta' xi network jew apparat tal-komunikazzjoni elettronika heddidt li taghmel reat jew bil-hsieb li tiehu xi flus jew biex taghmel gwadann jew bil-hsieb li gieghel lil haddiehor jaghmel jew jonqos milli jaghmel ilment kontra*

taghha jew biex immalafamajt lil jew xi persuni ohra jew ghamilt uzu iehor mhux xieraq bih

Il-Qorti hija mitluba li f' kaz ta' htija tapplika l-art 383 tal-Kap 9."

Rat id-dokumenti ezebiti;

Semghet il-provi mressqa;

Semghet trattazzjoni;

Rat li l-kawza kienet differita ghal-lum ghas-sentenza;

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Ikkunsidrat:

Il-Qorti qieset ix-xhieda moghtija f'dan il-kaz, kif ukoll rat id-dokumenti ezebiti.

Dwar din l-imputazzjoni, din il-Qorti tagħmel referenza għas-sentenza mogħtija minn din il-Qorti hekk kif diversament ippreseduta, bin-numru 50/2017, fl-ismijiet Il-Pulizija (Spettur Trevor Micallef) vs Salvatore La Rocca, deċiża fis-sebgha (7) ta' Frar 2019, fejn intqal hekk dwar l-artikolu 49 tal-Kap 399 tal-Liġijiet ta' Malta:

"L-element essenzjali ghal sejbien ta' htija taht l-artikolu 49(a) tal-Kap. 399 huwa li jkun sar theddid li se jsir xi reat u dan bl-uzu ta' network jew apparat elettroniku......

L-artikolu 49(c) tal-Kap. 399 imbaghad jirreferi ghal uzu mhux xieraq tal-apparat elettroniku. Kif gia` kellha l-opportunita din il-Qorti li tikkummenta fil-kawza fl-ismijiet Il-Pulizija vs Francine Cini "uzu mhux xieraq" ma jfissirx kwalunkwe uzu, jew kull haga taht il-kappa tax-xemx, maghduda kull offiza, insult jew kelma zejda,

izda ghandha tigi interpretata b'mod ferm aktar ristretta, primarjament fejn si tratt theddid, estorsjoni u attivitajiet illeciti." (deċiża fl-24 ta' Lulju 2017).

It-theddid irid ikollu wkoll il-karatteristika fundamentali li jkun jipprospetta xi forma ta' hsara ingusta. Kif gia` sottolineat aktar qabel b'rabta mat-tieni akkuza, dan ma rrizultax.

Sahansitra anke li kieku kellu jitqies li l-kliem li seta' intuza mill-imputat kien wiehed malafamanti, xorta bl-applikazzjoni tal-proviso li iddahhal bl-Att XI tal-2018, ma jkun jezisti l-ebda reat taht l-artikolu 49 tal-Kap. 399: "Iżda sempliċi kliem malafamanti jew dikjarazzjonijiet imlissna jew ippubblikati fuq network ta' komunikazzjonijiet elettroniċi jew apparat u li jkunu jistgħu jagħtu lok għal azzjoni għal malafama jew inġurja skont l-Att dwar il-Midja u l-Malafama m'għandhomx jagħtu lok għal reat taħt dan l-Att."

Issir referenza wkoll ghas-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali, fl-ismijiet, Il-Pulizija vs Mark Camilleri, deciza fit-28 ta' Marzu, 2019, fejn il-kaz kien jitratta imputazzjoni li allegatament sehhew fl-2014, snin qabel ma' gie introdott il-proviso bl-Att XI tal-2018. Il-Qorti tal-Appell ghamlet is-segwenti osservazzjonijiet u applikat dan il-proviso f'dan il-kaz:

"lli fis-seduta tat-tnax (12) ta' Frar tas-sena elfejn u dsatax (2019), quddiem din il-Qorti, Dr Andrew Sciberras l-Avukat difensur tal-appellant spjega li fis-sentenza appellata, l-imputat kien instab hati taht l-artikolu 49 tal-Kap 399 abbinat mal-artikolu 252 tal-Kodici Kriminali. Izid ighid pero li bl-att XI tal-2018 li dahal fis-sehh fl-24 ta' April, 2018 u ghalhekk fil-mori tal-proceduri ta' dan l-appell u wara sentenza tal-ewwel Qorti, l-artikolu 252 tal-Kodici Kriminali gie mhassar (X1.2018.25) filwaqt bl-istess att (XI.2018.32) zdied proviso ghal-artikolu 49 tal-Kap 399 fejn ukoll giet eskluza l-htija taht dik il-ligi meta l-kliem malafamanti jistghu jghatu lok ghall malafama jew ingurja skont l-att dwar il-Media.

…Din il-Qorti sejra tibda billi tezamina jekk dawn l-emendi li saru fil-mori tal-appell u Ghalhekk din il-Qorti sejra tikkunsidra it-tieni akkuza migjuba fil-konfront tal-appellant taht l-artikolu 49 (c) tal-Kapitolu 399 tal-Ligijiet ta' Malta kif emendat permezz ta-Att XI.2018.32 u cioe li ghamel uzu mhux xieraq minn sistema jew apparat tal –komunikazzjoni eletronici billi immalafama lill-Mario Calleja .

Dan l-artikolu llum il-gurnata jaqra:

'Kull min permezz ta' xi network jew apparat ta' komunikazzjoni elettronika –

(a) jhedded li jagħmel xi reat; jew

(b) bil-ħsieb li jieħu xi flus jew xi ħaġa oħra, jew biex jagħmel xi gwadann, jew bil-ħsieb li jġiegħel lil ħaddieħor biex jagħmel jew jonqos milli jagħmel xi ħaġa, jhedded li jakkuża jew li jagħmel ilment kontra, jew biex jimmalafama lil dik il-persuna jew xi persuna oħra; jew

(ċ) jagħmel użu ieħor mhux xieraq bih, ikun ħati ta' reat taħt dan l-Att u jista', meta jinsab ħati, jeħel multa ta' mhux iżjed minn tlieta u għoxrin elf, mitejn u tlieta u disgħin euro u tlieta u sebgħin ċenteżmu (€23,293.73) u, fil-każ ta' reat permanenti, multa oħra ta' mhux iżjed minn erba' mija u ħamsa u sittin euro and u sebgħa u tmenin ċenteżmu (€465.87) għal kull jum li matulu jkompli r-reat;

Iżda sempliċi kliem malafamanti jew dikjarazzjonijiet imlissna jew ippubblikati fuq network ta' komunikazzjonijiet elettroniċi jew apparat u li jkunu jistgħu jagħtu lok għal azzjoni għal malafama jew inġurja skont l-Att dwar il-Midja u l-Malafama m'għandhomx jagħtu lok għal reat taħt dan l-Att.'

Dan il-kaz jittratta dwar kummenti li saru minn Mark Camilleri fuq il-blog talgurnalist Victor Vella fir-rigward tal-artikolu bl-isem "Is-Sindku ta' Marsakala, tal-PN ilhom ma jesqu 'l hawn' li kien gie pubblikat fuq il-gurnal l-Orizzont ta' nhar id-9 ta Mejju, 2014. Din il-Qorti tqis din dan il-kumment bhala tali jaqa' taht il-proviso mizjud permezz tal-Att Att XI.2018.32. Jirrizulta li l-kliem uzat huwa 'kliem malafamanti jew dikjarazzjonijiet imlissna jew ippubblikati fuq network ta' komunikazzjonijiet elettroniċi jew apparat' u ghalhekk jirrizulta li jistgha jaghti lok ghal-azzjoni ghal-malafama jew ingurja skont l-Att dwar il-Midja u l-Malafama. Dan huwa kaz fejn l-appellant ippublika xi kliem malafamanti fuq xi sit socjali on line u allura fejn il-pubbliku jew uhud mil-pubbliku kellu access ghalih.

Din il-Qorti f'dan ir-rigward taghmel referenza ukoll ghal posts ohra li jinsabu fuq l-blog kif rapportati fid-dokument esebit fl-atti markat bhala dok RSA 2 a fol. 10 et seq fejn jirrizulta li hemm diversi malafami ohra bhal 'min gie elett mhux kapaci jamminsitra,....sindku bazi....min mhux tajjeb biex jamminsitra u qed igib il-voti bilil jidhaq bin-nies ghandu jmur id dar u jibda jfitte xoghol....empty vessels make most sound, u kif stqarr Mario Calleja stess fix-xhieda li hwua ta quddiem din il-Qorti

diversament preseduta huma kollha kummenti malafamanti u ingurjuzi fil-konfront tieghu .

Ghalhekk jirrizulta li l-emendi li saru fuq l-artikolu 49 tal-Kapitolu 399 tal-Ligijiet ta' Malta fil-mori tal-appell permezz tal-Att XI.2018.32 huma tali li fit-termini tal-proviso ta' dan l-artikoli m'għandhomx jagħtu lok għal reat taħt dan l-Att.'

Ghaldaqstant l-artikolu 49 tal-Kapitolu 399 tal-Ligijiet ta' Malta minhabba l-emenda li saret fil-mori tal-appell m'ghadux applikabbli.

Ikkunsidrat;

Kif ikkunsidrat dwar l-artikolu 49(c) tal-Kapitolu 399 tal-Ligijiet ta' Malta fis-sentenza fl-ismijiet 'Il-Pulizija (Spettur Bernard Charles Spiteri) vs Francine Cini' (Deciza mill-Qorti tal-Magistrati (Ghawdex) Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali nhar l-24 ta' Lulju, 2017) (Kaz Numru: 371/2017)

'Dina d-dicitura hija ben differenti minn dak ikkontemplat fl-artikolu 48 fejn il-kliem uzat huwa "uzu mhux b'mod kif imiss." Kien dana l-iskop tal-legislatur meta dahlet dina lemenda fil-ligi permezz tal-Att XXX tal- 2007.

Illi ma hemmx dubju illi l-imputat intenzjonalment uza s-social media sabiex jaghmel uzu mhux xieraq bl-istess fis-sens illi tella posts bi kliem ingurjuz dwar il-parti leza.

Il-Qorti ikkunsidrat x'kienet l-intenzjoni tal-legislatur u x'ried partikolarment ifisser bil-kliem 'uzu iehor mhux xieraq' fejn fis-seduta tal-Parlament 'Laqgha nru. 117, ta' nhar it-Tnejn 10 ta' Dicembru 2007' ntqal:

"DR PETER GRECH: Bħalissa fil-ligi hemm l-istess pieni, l-istess kappa ħlief sub paragrafi (a) (b) u (c). Bħalissa r-reat huwa li wieħed jagħmel improper use minn apparat ta' komunikazzjoni elettronika. Dan dejjem ftiehem li l-improper use huwa dawn l-affarijiet li hawn fil-paragrafi (a), (b) u (c) jigifieri li wieħed juza apparat biex jhedded lil ħaddieħor, biex jestorci flus, igiegħel lil ħaddieħor jagħmel xi ħaga illegali jew biex jagħmel harrassing, biex idejjaq lil ħaddieħor.

DR PETER GRECH: Issa li gara huwa nqalgħet diffikulta' fil- qorti dwar xi tfisser improper use. Fil-fatt kien hemm sentenza li jekk telephone uzajtu bħala telephone qatt ma nista' nkun għamilt improper use tat-telephone anke jekk uzajtu biex indejjaq lil xi ħadd. Ilbzonn ta' din l-emenda nqala' minħabba dan, biex niccaraw 'ifisser improper use. Tħalliet il-klawsola generali "or makes any other improper use thereof" imma gie izjed specifikat x'ifisser l-improper use, x'għandu jigi projbit, li tuza apparat elettronika għal dawn l-iskopijiet imsemmija."

Minn dan johrog illi l-interpretazzjoni li ghandha tinghata lill-frazi "uzu iehor mhux xieraq" ma jfissirx kwalunkwe uzu, jew kull haga taht il- kappa tax-xemx, maghduda kull offiza, insult jew kelma zejda, izda ghandha tigi interpretata b'mod ferm aktar ristretta, primarjament fejn si tratta theddid, estorsjoni u attivitajiet illeciti.

Illi l-Ezekuttiv ghazel b'mod espress illi sa anke jelimina l-fastidju minn taht il-kappa ta' "uzu iehor mhux xieraq" tant li dan is-sub-paragrafu propost ma nghatax il-barka mil-Legislatur u gie eliminat: "(c) pursues a course of conduct which amounts to harassment of another person or which he knows or ought to know amounts to harassment of another person;"

Illi n-nota fil-margni tal-artikolu 49 tal-Kap 399 tkompli taghti sostenn ghall-intepretazzjoni moghtija mill-esponenti tal-intenzjoni tal-legislatur:

'Uzu ta' apparat ta' komunikazzjoni elettronika biex isir theddid."

Dik il-Qorti fost numru ta' kunsiderazzjonijiet ohra, ikkunsidrat li:

'Illi l-imputat, fl-ewwel lok jidher illi l-akkuzi addebitati lilu huma dik ravvizata fis-sub-inciz (c) tal-artikolu 49 li allura jipprospetta l-uzu mhux xieraq li jsir permezz ta' xi network jew apparat ta' telekomunikazzjoni. Billi jirrizulta minn qari tal-email ezebiti illi huwa tellgha posts fuq il blog ta Victor Borg bi kliem ingurjuz u lill-kwerelant b'dan ghalhekk illi dak ravvizat fis-sub-inciz (c) immaterjalizza.

Fis-sentenza fl-ismijiet 'Il-Pulizija Vs Lee Borg' (deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali fit-30 ta' Gunju, 2016 (Appell Numru: 27/2016) il-Qorti tal-Appell Kriminali kkunsidrat li:

'Jilmenta ukoll l-appellanti fir-rigward tat-tieni imputazzjoni li dwarha instab hati illi huwa qatt ma uza kliem ta' theddid fl-email mibghuta u allura kellu jigi illiberat. Illi l-appellanti ma ghandux ragun ghaliex fl-ewwel lok jidher illi it-tieni akkuza addebitata lilu hija dik ravvizata fis-sub-inciz (a)(b) u (c) ta' l-artikolu 49 li allura jipprospetta tlett sitwazzjonijiet differenti u mhux biss it-theddid tar-reat li jitkellem dwaru is-sub-inciz (a). Illi allura dan ir-reat jikkontempla ukoll l-uzu mhux xieraq li isir permezz ta' xi network jew apparat ta' telekomunikazzjoni u dan fis-subiniciz (c) tieghu, ghalkemm l-Ewwel Qorti ma tindikax taht liema sub-inciz qed tinstab il-htija. Billi l-appellanti ex admissis jistqarr illi huwa bghat email bi kliem ingurjuz lill-kwerelanti b'dan ghalhekk illi dak ravvizat fis-sub-inciz (c) immaterjalizza, allura dan l-aggravvju ukoll ma jisthoqqlux akkoljiment.'

Fis-sentenza fl-ismijiet 'Il-Pulizija Spettur Martin Sammut vs Dr. Alfred Grech' (Deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar id-19 ta' Lulju, 2013 (Numru 344/2012)) gie kkunsidrat li:

'L-għemil kkontemplat fil-paragrafi (a) u (b) jikkonsisti fl-uzu minn xi persuna ta' network jew apparat ta' komunikazzjoni elettronika sabiex jikkomunika lil ħaddieħor theddida ta' għemil għall-għanijiet previsti f'dawk il-paragrafi. In vista ta' l-għanijiet hemm previsti ma hemmx dubbju li l-ligi fl-istess paragrafi qed tikkontempla għemil li bl-uzu ta' xi network jew apparat ta' komunikazzjoni elettronika huwa mmirat sabiex jagħmel ħsara, jdejjaq, jivvessa jew joffendi lil ħaddieħor. Meta fil- paragrafu (c) jingħad li "jagħmel uzu ieħor mhux xieraq" isegwi li dik id-dispozizzjoni titratta minn għemil li ma jikkonsistix necessarjament f'theddid izda li, bl-applikazzjoni tar-regola eiusdem generis, huwa għemil ieħor li jittrasmetti lil ħaddieħor messagg li jagħmel ħsara, jdejjaq, jivvessa jew joffendi lil ħaddieħor u għaldaqstant ma hux għemil xieraq. Anki jekk, għalhekk, il-messaggi in kwistjoni ma jitqiesux theddid izda jitqiesu bħala messaggi vulgari dan hu bizzejjed sabiex jinkwadraw f'dak projbit bil-paragrafu (c) msemmi in kwantu huma messaggi li tal-anqas idejjqu,jivvessaw jew joffendu lil min jircevihom u effettivament dejjqu, ivvessaw u offendew lil min ircevihom. Din hi l-konsegwenza tal-applikazzjoni korretta tar-regola eiusdem generis għall- interpretazzjoni tal-portata tal-paragrafu (c) msemmi.'"

Il-Qorti tispjega li s-sentenza fuq kwotata fl-ismijiet, Pulizija vs Francine Cini, giet appellata u nghatat sentenza mill-Qorti tal-Appell Kriminali, Appell Nru.356/2017 fis-26 ta' April 2019, fejn intqal:

"Kwantu it-tieni imputazzjoni, tissokta l-osservazzjoni ta' din il-Qorti dwar is-sejbien ta' htija fl-artikolu 49(a) tal-Kap 399. Dan l-artikolu jipprovdi hekk:

Kull minn permezz ta' xi network jew apparat ta' komunikazzjoni elettronika:-

(a) Jhedded li jaghmel xi reat;

Imkien mill-istesura tal-messagg riprodott supra ma hemm xi hjiel ta' theddida ta' reat tant li l-appellanta qatt ma kienet imputata b'tali fatt. Din il-Qorti mghandiex ghalfejn tinoltra aktar dwar dan il-punt u ghalhekk marte proprio ser tghaddi biex tirrevoka din il-parti tas-sentenza li biha sabet lill-appellanta hatja ta' ksur ta' dan l-artikolu;

9. Il-lanjanza tal-appellanta rigward it-tieni imputazzjoni, apparti dak appena konsiderat, hi dwar in-nuqqas tal-element malafamanti fil-messagg taghha. Dwar dan, izda, ukoll hemm kwistjonijiet ta' punti legali li wiehed minnhom ser ikun sollevat ex officio stante li hu ta' ordni pubbliku. Fl-ewwel lok, ir-reat ravvizat fis-subartikolu 49(b), jipprospetta, apparti theddida ta' akkuza jew ilment kontra persuna, mhux il-malafama per ser izda it-theddida tal-malafama permezz ta' apparat eletroniku "bil-hsieb li jiehu xi flus jew xi haga ohra, jew biex jaghmel xi gwadann, jew bil-hsieb li jgieghel lil haddiehor biex jaghmel jew jonqos milli jaghmel xi haga". Mill-atti processwali ma jirrizulta ebda theddid ghall-iskop ravvizat f'dan is-subartikolu. L- appellanta izda ma ressqet ebda ilment in rigward u l-argument taghha huwa dwar in-nuqqas tal-element malafamanti filmessagg taghha. Dan izda mhux ser ikun konsiderat gharraguni li ser issegwi fil-konsiderazzjoni li jmiss;

10. Ventilat dan, u fi kwalunkwe kaz, hemm ukoll il-kwistjoni ta' natura legali naxxenti mill-emendi konsegwenzjali bl-introduzzjoni tal-fuq imsemmi Att XI tal-2018. L-artikolu 32 ta' dan l-att zied is-segwenti proviso fl-ahhar tal-artikolu 49 tal-Kapitolu 399:

"Izda semplici kliem malafamanti jew dikjarazzjonijiet imlissna jew ippublikati fuq newtork ta' komunikazzjoni elettronici jew appart u li jkunu jistghu jaghtu lok ghal

azzjoni ghal malafama jew ingurja skond l-Att dwar il-Midja u l-Malafama m'ghandhomx jaghtu lok ghal reat taht dan l-Att"

11. B'dan il-proviso il-malafama m'ghadiex tikkostitwixxi reat u l-istess proviso dahal fis-sehh minghajr rizervi dwar azzjonijiet kriminali pendenti ghajr ghal-dawk maghmulha taht il-Ligi tal-Istampa kif hemm provdut. Issa, apparti il-kunsiderazzjonijiet maghmula dwar l-ewwel imputazzjoni ghar-rigward tal-artikolu 252(1) tal-Kodici Kriminali li jghoddu ukoll ghal kwistjoni in dizamina, tajjeb li ssir referenza ukoll ghas s-sentenza tas-17 ta' Settembru 2009 fil-każ 'Scoppola v Italy (No.2) (Grand Chamber) tal-Qorti Ewropea Dwar id-Drittijiet tal-Bniedem fejn il-Qorti rriteniet hekk:

'106. The Court therefore concludes that since the X v Germany decision a consensus has gradually emerged in Europe and internationally around the view that application of a criminal law providing for a more lenient penalty, even one enacted after the commission of the offence, has become a fundamental principle of criminal law.....

107. Moreover it observes that in prohibiting the imposition of 'a heavier penalty.....than the one that was applicable at the time of the criminal offence , paragraph 1 in fine of Article 7 does not exclude granting the accused the benefit of a more lenient sentence, prescribed by legislation subsequent to the offence.'

12. Igifieri, anke mill-aspett ta' piena, la darba l-fatti allegati mghadhomx jikkostitwixxu reat u huma soggetti ghall-proceduri civili li certament l-ezitu taghhom ma jistghax ikun ta' natura penali, isegwi li ma tistax aktar tinsab htija f'dan il-fatti anke jekk, gratia argomenti, l-malafama per se hija prosegwibbli taht is-subartikolu 49(b)."

Ikkunsidrat:

Fuq l-istegwra ta' din il-ġurisprudenza, din il-Qorti sejra tillibera lill-imputat minn din l-imputazzjoni. Ma tressqitx prova li l-imputat hedded li ser jagħmel xi reat. Ma ngabitx prova li dak li kiteb l-imputat permezz ta' apparat eletroniku, saret "bil-hsieb li jiehu xi flus jew xi haga ohra, jew biex jaghmel xi gwadann, jew bil-hsieb li jgieghel

lil haddiehor biex jaghmel jew jonqos milli jaghmel xi haga". Din il-Qorti hija tal-fehma li l-agir tal-imputat, jikkostitwixxi uzu mhux xieraq. Il-kliem rapportat fil-kuntest kollu huwa ingurjuz, u ghalhekk fil-kuntest tal-akkuza taht l-artikolu 49 tal-Kapitolu 399 tal-Ligijiet ta' Malta, jirrizulta li l-imputat ghamel uzu iehor mhux xieraq ta' network jew apparat ta' komunikazzjoni elettronika. Però stante li l-kliem huwa malafamanti, il-proceduri jistghu jittiehdu skont l-Att dwar il-*media* u dana peress li japplika l-proviso ta' dan l-artikolu 49 tal-kap 399 tal-Ligijiet ta' Malta.

Decide

Ghal dawn il-motivi, il-Qorti qieghda taqta' u tiddeciedi billi tillibera lill-imputat minn kull kundanna u htija.

Magistrat Simone Grech

Janet Calleja
Deputat Registratur